

Udskriftsdato: 9. januar 2026

CIS nr 9684 af 03/06/2009 (Gældende)

Cirkulæreskrivelse om ændring af sanktionsreglerne for kontanthjælps-, starthjælps- og introduktionsydelsesmodtagere i lov om aktiv socialpolitik og lov om integration af udlændinge i Danmark

Ministerium: Beskæftigelsesministeriet

Journalnummer: Beskæftigelsesmin.,
Arbejdsdirektoratet, j.nr. 09-021-0001

Cirkulæreskrivelse om ændring af sanktionsreglerne for kontanthjælps-, starthjælps- og introduktionsydelsesmodtagere i lov om aktiv socialpolitik og lov om integration af udlændinge i Danmark

Folketinget har den 28. maj 2009 vedtaget Lov om ændring af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om arbejdsløshedsforsikring m.v., lov om aktiv socialpolitik og lov om integration af udlændinge i Danmark (Afbureaukratisering af reglerne om aktivering af unge, sanktionsreglerne for kontant- og starthjælpsmodtagere og målretning af aktiveringsindsatsen m.v.).

Lovforslaget (L 183) med bemærkninger til de enkelte bestemmelser kan ses på Folketingets hjemmeside www.ft.dk.

Denne cirkulæreskrivelse vedrører ændringerne i sanktionsreglerne for kontanthjælps-, starthjælps- og introduktionsydelsesmodtagere. Nærmere orientering om indholdet af de øvrige ændringer i L 183 vil blive udsendt fra Arbejdsmarkedsstyrelsen.

Ændringerne i lov om aktiv socialpolitik og lov om integration af udlændinge i Danmark om nye sanktionsbestemmelser og konsekvensændringer som følge af disse træder i kraft den 1. oktober 2009.

Arbejdsdirektoratet planlægger at udsende en ny bekendtgørelse om rådighed for personer, der ansøger om eller modtager kontanthjælp eller starthjælp alene på grund af ledighed, i august/september 2009. Samtidig vil der blive udsendt en revideret vejledning om rådighed og sanktioner for kontant- og starthjælpsmodtagere.

Lov om aktiv socialpolitik

Indledningsvis bemærkes, at lovændringen ikke indebærer ændringer i rådighedsreglerne for kontant- og starthjælpsmodtagere. Det vil sige, at de pligter om at stå til rådighed, som ledige modtagere af hjælp har, er uændrede. Det betyder også, at reglerne i lov om aktiv socialpolitik § 13, stk. 4 og 5, om rimelige grunde til ikke at stå til rådighed og fritagelse fra rådighedsforpligtelsen i de konkrete tilfælde fastholdes uændret.

De nye sanktionsregler

Vejledning og partshøring

Det fremgår nu af lovens § 35, at der ikke kan gives en sanktion medmindre personen ved indkaldelse til en samtale, afgivelse af tilbud mv. skriftligt er blevet vejledt om, hvilken konsekvens fx en udeblivelse har. Personen skal også vejledes om, hvordan personen igen kan blive berettiget til hjælp.

Der gives fremover mulighed for, at kommunen kan vælge, at den én gang om måneden opgør månedens samlede udeblivelser fra tilbud eller anden beskæftigelsesfremmende foranstaltning, og træffer afgørelse om fradrag i hjælpen. Vælger kommunen denne fremgangsmåde, foretages partshøring i forbindelse med den samlede månedlige opgørelse. Dette gælder alene for udeblivelser fra tilbud efter § 36 i loven.

Indførsel af 3 sanktionstyper

Sanktionsreglerne forenkles, så der fremover kun kan gives tre typer af sanktioner. Det drejer sig om periode-, punkt- og tilbagebetalingssanktioner.

Periodesanktion

Periodesanktion skal anvendes, hvis det er muligt. Periodesanktioner gives, hvis en forseelse løber over tid. Periodesanktionen betyder, at der foretages fradrag i hjælpen med virkning fra den dag, hvor en person ikke opfylder sin rådighedspligt, og frem til det tidspunkt, hvor pågældende igen opfylder rådighedspligten. Personen kan således fx ved igen at deltage i det tilbud, vedkommende er udeblevet fra, stoppe periodesanktionen og igen få ret til ydelser.

Ændret beregning af periodesanktion ved delvis udeblivelse fra tilbud

Personer, der udebliver helt eller delvist fra tilbud, sanktioneres med en periodesanktion, der beregnes af kommunen som en gennemsnitssats pr. dag, personen helt eller delvist er udeblevet uden rimelig grund fra tilbuddet, jf. lovens § 35, stk. 3, og § 36, stk. 2. Der foretages fradrag for en hel dag, uanset antallet af timer personen rent faktisk er udeblevet den pågældende dag.

Ophævelse af 30 pct. grænsen for træk i hjælpen til forudbetalte kontanthjælpsmodtagere

Loven ophæver den hidtidige øvre grænse for træk i hjælpen til forudbetalte kontanthjælpsmodtagere, og ligestiller hermed forudbetalte og bagudbetalte modtagere af hjælp.

Virkning fra forseelsestidspunktet

Det er nu fastsat i loven, at alle sanktioner har virkning fra forseelsestidspunktet, hvis personen uden rimelig grund har undladt at opfylde sine pligter. Det indebærer som noget nyt, at ophør af hjælpen også har virkning fra det tidspunkt, hvor forseelsen foregår eller konstateres, dvs. sanktionen beregnes fra den dag, hvor personen har afvist tilbuddet, eller kommunen må konstatere, at personen er udeblevet i betydeligt omfang. Afgørelsen om ophør af hjælpen kan dog – som hidtil – først træffes, når kommunen har partshørt, og der er taget stilling til, om der har foreligget en rimelig grund til afvisningen m.v.

Punktsanktion

Personer sanktioneres fremover med en punktsanktion, hvis kommunen ikke kan give en periodesanktion. Punktsanktionen gives, fx hvis en borger har sagt nej til et tilbud om arbejde, eller ikke har søgt et konkret job, som pågældende er blevet pålagt af jobcenteret at søge, fordi muligheden for at starte i arbejdet eller søge det konkrete job ikke længere er tilstede..

Punktsanktionen gives som en nedsættelse af hjælpen med et på forhånd fastsat kronebeløb.

Tre niveauer for punktsanktioner

Punktsanktionerne fastsættes til følgende bruttobeløb (før skat)

Ydelsestype	Ydelse i kr. pr. måned (2009-niveau)	Sanktion i kr. (2009-niveau)
Kontanthjælp - voksen med børn m.fl.	12.629	1.462
Kontanthjælp - voksen uden børn m.fl.	9.505	1.462
Starthjælp - voksen enlig	6.124	370
Starthjælp - voksen gift	5.079	370
Starthjælp - unge udeboende	5.079	370
Kontanthjælp - unge udeboende	6.124	370
Kontanthjælp - unge hjemmeboende	2.956	227
Starthjælp - unge hjemmeboende	2.525	227

Tilbagebetalingssanktion

Som hovedregel vil der fremover kun blive givet én sanktion pr. overtrædelse af rådighedspligten, og samme overtrædelse af rådighedspligten vil medføre samme sanktion hver gang. Derfor ophæves reglerne i § 93, stk. 1, nr. 3-5.

Der vil dog stadig være situationer, hvor gentagne overtrædelser af rådighedspligten bør have en konsekvens. Reglerne om tilbagebetaling i lovens kapitel 12 er derfor suppleret med en ny bestemmelse, hvorefter kommunen kan træffe afgørelse om tilbagebetaling af hjælpen, når en person to eller flere gange inden for 12 måneder ikke har overholdt sin rådighedspligt. Hjælpen kan kræves tilbagebetalt med et beløb svarende til hjælpen for den første hele kalendermåned efter afgørelsen om nedsættelse af hjælpen. Kommunen skal senest ved udbetaling af hjælpen oplyse modtageren om, at hjælpen skal tilbagebetales, jf. § 93 a.

Kun én sanktion pr. overtrædelse af rådighedspligten og samme sanktion hver gang

Hovedreglen bliver som nævnt, at der kun skal være én sanktion pr. forseelse, og at der gives samme sanktion hver gang.

En undtagelse herfra er dog reglerne om bekræftelse af jobsøgning hver 7. dag. Baggrunden herfor er ønsket om at opretholde de mere lempelige sanktioner i forbindelse med bekræftelse af tilmelding som jobsøgende. Dvs. at der ikke foretages fradrag i hjælpen første og anden gang inden for 12 måneder, en person har undladt at bekræfte sin tilmelding, hvis vedkommende bekræfter tilmeldingen inden for en frist fastsat af jobcentret.

Alle målgrupper sanktioneres efter samme principper

Personer på ungesats, starthjælp og personer med andre problemer end ledighed sanktioneres nu efter samme principper som de øvrige modtagere af hjælp.

Afskaffelse af ægtefælleafhængigheden som hovedregel

Der gives nu som hovedregel alene en sanktion til den ægtefælle, der har begået forseelsen.

Ved afvisning eller omfattende udeblivelse, der kan ligestilles med afvisning af tilbuddet, fastholdes ægtefælleafhængigheden dog, jf. lovens § 41. Her vil hjælpen som hidtil ophøre for begge ægtefæller, så længe den pågældende ægtefælle ikke står til rådighed.

Andre ændringer

I § 25, stk. 9, nr. 3, henvises nu til alle sanktionsregler, der medfører fradrag i eller nedsættelse eller ophør af hjælpen, når det i relation til den såkaldte 500 kr.s nedsættelse skal beregnes, i hvor lang tid en person har modtaget hjælp.

§ 25 f, stk. 1, nr. 2, ophæves, så unge, der uden rimelig grund afviser eller ophører i tilbud, fremover alene sanktioneres efter reglerne i §§ 35-41.

I § 34 om særlig støtte henvises nu i stk. 4 til alle sanktioner, der medfører fradrag i eller nedsættelse eller ophør af hjælpen, så der ikke i disse situationer skal ske en forhøjelse af § 34 støtten.

Integrationsloven

Sanktioner i integrationsloven

For introduktionsydelsesmodtagere indebærer lovændringen en række ændringer, der i vid udstrækning svarer til de ændringer, der er indført i lov om aktiv socialpolitik. Det betyder, at kommunerne også i forhold til introduktionsydelsesmodtagere skal iagttage principperne om, at der kun skal være én sanktion pr. forseelse, at alle sanktioner har virkning fra forseelsestidspunktet og at der skal være gennemført vejledning og partshøring forud for meddelelse af en sanktion.

I integrationsloven indføres også de tre sanktionstyper: periode-, punkt-, og tilbagebetalingssanktioner.

Som noget nyt er der således indført *punktsanktioner* i integrationslovens § 30 i forhold til udlændinge på introduktionsydelse. Reglerne svarer til de punktsanktioner, der skal gives starthjælpsmodtagere.

I integrationslovens § 30 a samles alle tilfælde, hvor der skal ske fradrag i introduktionsydelsen i form af *periodesanktioner*. De nye regler svarer til de tidligere gældende regler om fradrag i introduktionsydelsen, dog således at ægtefælleafhængigheden i forbindelse med sanktionen afskaffes. Lovændringen indebærer endvidere, at beregningen af fradrag i ydelsen ensrettes i henholdsvis lov om aktiv socialpolitik og integrationsloven.

For så vidt angår *tilbagebetaling* indeholder integrationsloven i § 31 a og § 41 henvisninger til reglerne herom i lov om aktiv socialpolitik. De nye regler om tilbagebetaling i lov om aktiv socialpolitik skal dermed også følges for så vidt angår modtagere af introduktionsydelse.

Spørgsmål om ændringerne i lov om aktiv socialpolitik kan rettes til Birgitte Romose, 38 10 60 11 / bro@adir.dk eller Anne Hedegaard, 38 10 60 11 / aih@adir.dk.

Spørgsmål om ændringerne i lov om integration af udlændinge i Danmark kan rettes til Sofie Albér, 33 92 33 80 / sab@inm.dk.

Arbejdsdirektoratet, den 3. juni 2009

KIRSTEN BRIX PEDERSEN